

PATVIRTINTA
Lietuvių kalbos instituto Mokslo tarybos
2024 m. kovo 22 d. protokolo Nr. MT-5

Lietuvių kalbos institutas
90.900.1598

2024–2026 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Naujų fundamentinių ir taikomųjų žinių apie lietuvių kalbą ir raštiją kūrimas, nematerialiojo kalbinio paveldo kaupimas, sisteminimas ir sklaida, aktualių valstybei ir visuomenei kalbos raidos ir funkcionavimo uždavinių sprendimas, lituanistikos palaikymas pasaulyje.

II SKYRIUS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Lietuvių kalbos instituto valstybės veiklos sritis pagal Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 26 punktą – 12) švietimas, mokslas ir sportas.

1 lentelė. Tikslai ir jų poveikio rodikliai

NPP strateginis tikslas arba veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis	Pradinė NPP nustatyta strateginio tikslo arba veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmė	Veiklos tikslo rodiklio reikšmės			Artimiausio paskesnio laikotarpio faktinė NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmė	NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2026 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
Veiklos tikslas: plėtoti nacionalinių kalbos išteklių mokslinius tyrimus, tvarkymą ir sklaidą	-	-	-	-	-	-	-
Poveikio rodiklis: mokslo tyrimų rezultatų publikavimas (stambių mokslo darbų, žodynų, žinytų, mokslo straipsnių tarptautinio lygio leidiniuose, recenzuojamų mokslo straipsnių, mokslo sklaidos publikacijų)	-	-	-	-	-	-	-

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAU

Lietuvių kalbos instituto veikla įgyvendina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2023–2025 m. strateginio veiklos plano strateginius tikslus ir uždavinius – vykdo mokslo ir studijų plėtrą, skatina darnią žmogaus ir visuomenės raidą, stiprinančią šalies konkurencingumą ir sudarančią sąlygas inovacijoms, plėtojant studijas ir MTEP, kuria naujas žinias, siekiant sustiprinti šalies pranašumą, skatina tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą plėtojant aukščiausio lygio mokslinius tyrimus, telkia ir stiprina žmogiškąjį potencialą tyrimams plėtoti ir vykdyti.

Lietuvių kalbos institutas kuria naujas žinias apie lietuvių kalbos funkcionavimą ir istoriją, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1797 patvirtintus įstatus. Lietuvių kalbos instituto veiklos kryptys:

- ❖ lietuvių kalbos istorijos ir raštijos raidos tyrimai;

- ❖ lietuvių kalbos leksikos ir leksikografijos, terminologijos ir teorinės terminografijos, gramatikos ir tipologijos, onomastikos tyrimai;
- ❖ lietuvių kalbos funkcionavimo visuomenėje ir pragmatikos tyrimai;
- ❖ lietuvių tarmių ir sociolingvistikos tyrimai;
- ❖ lituanistikos ir lituanikos dabartinių bei istorinių kontaktų tyrimai;
- ❖ lietuvių kalbotyros istorijos tyrimai;
- ❖ lietuvių kalbos funkcionavimo informacinėse technologijose tyrimai.

Veiklos prioritetams įgyvendinti 2022–2026 m. laikotarpiu Lietuvių kalbos institutas vykdo 4 ilgalaikes institucines programas:

1. Baltų kalbų raidos, rankraštinų ir spausdintinių šaltinių, vardyno tyrimai (vadovas dr. Laimutis Bilkis);

2. Bendrinės lietuvių kalbos funkcionavimo visuomenėje polinkiai ir modernių skaitmeninių leksikografinių sprendinių plėtra (vadovė dr. Anželika Gaidienė);

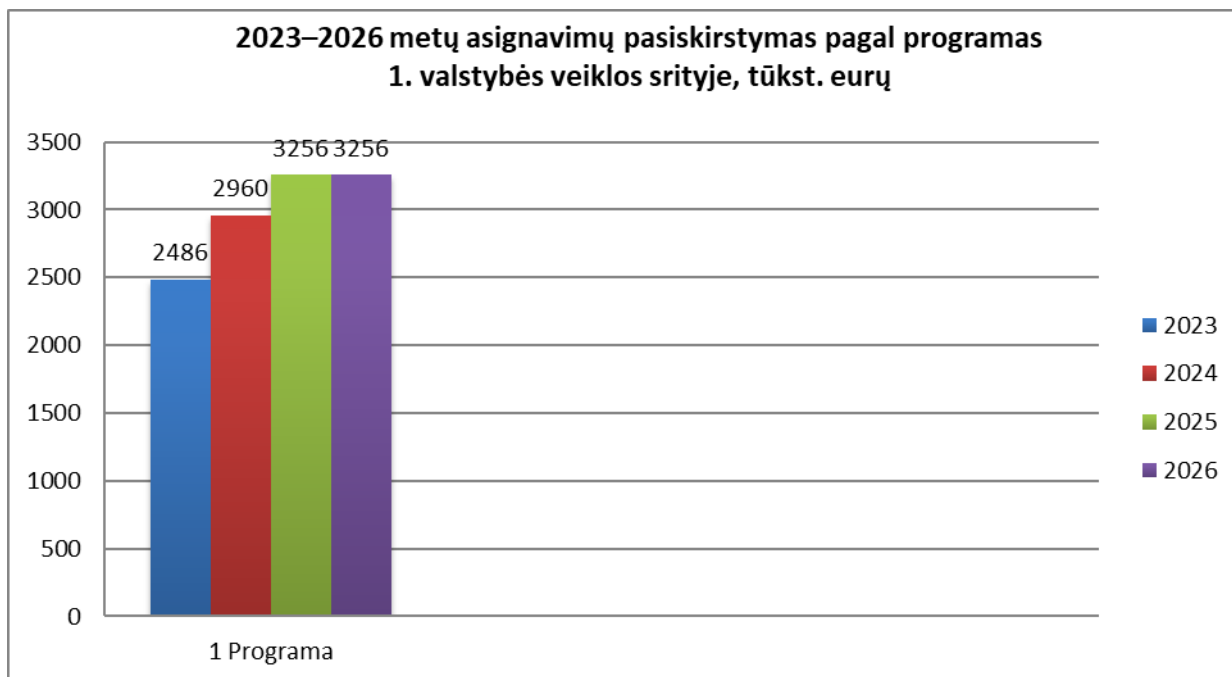
3. Lietuvos regioninio kalbos variantiškumo tyrimų diskursas: objekto revizija, metodologinės inovacijos ir geoerdvinė regioninių variantų dinamikos stebėseną (vadovė prof. habil. dr. Danguolė Mikulėnienė);

4. Rašytinis XIV–XX a. pr. lituanistikos ir lituanikos paveldas: kalbų ir kultūrų sąveika (vadovė dr. Birutė Triškaitė).

IV SKYRIUS PROGRAMOS

Vystant Lietuvių kalbos instituto prioritetines mokslines veiklas kryptis vykdoma 1 programa – Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida.

1 grafikas. 2023–2026 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas

1 valstybės veiklos srities 1.1 programa

Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida

Ši programa įgyvendina strateginį Lietuvių kalbos instituto tikslą – plėtoti lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir užtikrinti jų sklaidą. Šią veiklą apibrėžia Lietuvių kalbos instituto įstatai.

Pagrindiniai uždaviniai:

1. Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, lietuvių kalbos tyrimų sklaidą.
2. Rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus.
3. Kaupti ir plėtoti nacionalines kalbos išteklių duomenų bazes ir archyvus.

Pagrindinės priemonės. Strateginiai uždaviniai įgyvendinami plėtojant mokslinius tyrimus ir taikomosios veiklos darbus Lietuvių kalbos institute bei koordinuojant informacijos apie juos sklaidą visuomenėje.

1. Pirmojo uždavinio priemonės:

- 1.1. Lietuvių kalbos ir kitų baltų kalbų istorijos ir raštijos raidos tyrimai;
- 1.2. Lietuvių kalbos fonetikos ir fonologijos, gramatikos, leksikos ir leksikografijos, semantikos, terminologijos ir terminografijos, onomastikos tyrimai;
- 1.3. Bendrinės lietuvių kalbos funkcionavimo, jos normų raidos ir mokyklinės lituanistikos tyrimai;
- 1.4. Lietuvių tarmių ir geolingvistikos tyrimai;
- 1.5. Lituanistikos ir lituanikos dabartinių ir istorinių kontaktų tyrimai;
- 1.6. Lietuvių kalbotyros istorijos tyrimai.
- 1.7. Rengti ir leisti aktualius mokslo ir mokslo taikomosios veiklos produktus – žinytus, žodynus, enciklopedijas, kalbos šaltinius.
- 1.8. Organizuoti mokslo, mokslo populiarinimo ir mokomuosius renginius, užtikrinti visuomenės informavimo ir švietimo veiklą.

2. Antrojo uždavinio priemonės:

- 2.1. Bendradarbiaujant su universitetais įstatymų nustatyta tvarka rengti mokslininkus.

3. Trečiojo uždavinio priemonės:

3.1. Administruoti Lietuvių kalbos institute sukauptus lietuvių kalbos išteklius, kurti specializuotus programinius įrankius duomenų bazėms ir archyvams skaitmeninti ir pateikti juos elektronine forma.

3. Pagrindiniai numatomi rezultatai (per metus):

1. Rengti apie 50 aut. l. stambių mokslo darbų (monografijų, studijų) teksto, paskelbti apie 7 stambius darbus (monografijas, studijas).

2. Mokslo leidiniuose paskelbti apie 100 straipsnių.

3. Parengti apie 50 aut. l. mokslo žodynų, žinytų, šaltinių publikacijų, susistemintų duomenų.

4. Trečiosios pakopos doktorantūros studijose rengti apie 14 doktorantų.

5. Kurti ir pildyti esamas duomenų bazes (apie 14).

6. Surengti apie 10 mokslo ir mokslo sklaidos renginių.

7. Parengti ir paskelbti 3 mokslo žurnalų 4 tomus.

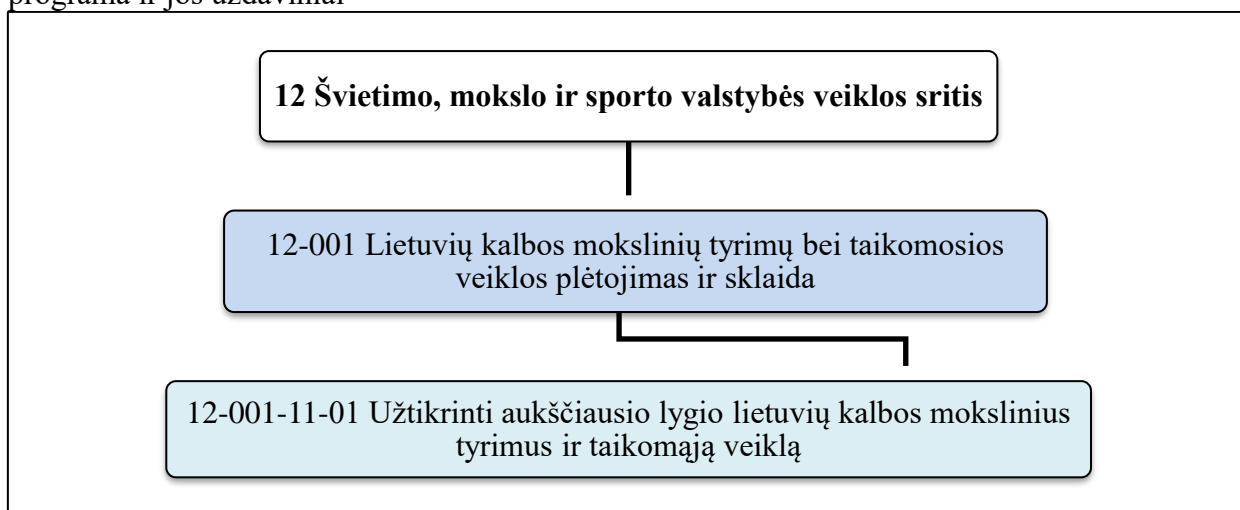
8. Mokslinėse konferencijose ir seminaruose perskaityti apie 75 pranešimus; perskaityti apie 20 mokslo sklaidos pranešimų visuomenei.

Programos trukmė: programa tęstinė.

Programos vykdytojai: programą vykdo Lietuvių kalbos instituto darbuotojai (~50 mokslininkų etatų).

Programos koordinatorius: dr. Aurelija Tamulionienė, direktoriaus pavaduotoja mokslo reikalams, tel. (8 5) 234 7194, el. p. aurelija.tamulioniene@lki.lt.

2 grafikas. Lietuvių kalbos mokslinių tyrimų bei taikomosios veiklos plėtojimas ir sklaida programa ir jos uždaviniai

	Iš viso programos pažangos priemonėms finansuoti																	
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms pažangos priemonėms	2486	2486	2108		2960	2960	2660	17	3256	3256	2984		3256	3256	2984		
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms pažangos priemonėms																	
	Iš viso programos tęstinės veiklos priemonėms finansuoti	2486	2486	2108		2960	2960	2660	17	3256	3256	2984		3256	3256	2984		
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos priemonėms	2486	2486	2108		2960	2960	2660	17	3256	3256	2984		3256	3256	2984		
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos priemonėms																	
	Iš viso programai finansuoti (1 + 2)	2486	2486	2108		2960	2960	2660	17	3256	3256	2984		3256	3256	2984		

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (LRV programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2023	2024	2025	2026	
1	2	3	4	5	6	7
	1 uždavinys Užtikrinti aukščiausio lygio lietuvių kalbos mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, lietuvių kalbos tyrimų sklaidą.					
E-12-001-11-01-01	Aukščiausio lygio lietuvių kalbos moksliniai tyrimai ir sklaida.	150	150	150	150	-
	1 uždavinio 1 priemonės (Aukščiausio lygio lietuvių kalbos moksliniai tyrimai ir sklaida)					
R-12-001-11-01-01-01	Paskelbtų mokslinių straipsnių skaičius.	120	120	120	120	-
R-12-001-11-01-01-02	Parengtų darbų (žodynų, žinytų, šaltinių ir pan.) autorinių lankų skaičius.	100	100	100	100	-
R-12-001-11-01-01-03	Paskelbtų stambių mokslo darbų (monografijų, studijų, žodynų, žinytų ir pan.) skaičius.	10	10	10	10	-
	2 uždavinys Rengti aukščiausios kvalifikacijos mokslininkus.					
E-12-001-11-01-01	Aukščiausios kvalifikacijos mokslininkų rengimas.	14	14	14	14	-
	2 uždavinio 1 priemonės (Aukščiausios kvalifikacijos mokslininkų rengimas.)					
E-12-001-11-01-01	Aukščiausios kvalifikacijos mokslininkų rengimas.					
R-12-001-11-01-01-01	Doktorantų skaičius.	14	14	14	14	-
	3 uždavinys Kaupti ir plėtoti nacionalines kalbos išteklių duomenų bazes ir archyvus.					
E-12-001-11-01-01	Nacionalinių kalbos išteklių duomenų bazių ir archyvų kaupimas ir plėtra.	14	14	14	14	-
	3 uždavinio 1 priemonės (Aukščiausio lygio lietuvių kalbos moksliniai tyrimai ir sklaida)					
R-12-001-11-01-01-01	Kuriamų elektroninių duomenų bazių skaičius	14	14	14	14	-
V-12-001-11-01-01-01	Mokslo tyrimų rezultatų publikavimas	150	150	150	150	-

V SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

5 lentelė. Informacija apie įstaigos (ministro valdymo srities įstaigų) žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2023 metai			2024 metai			2025 metai			2026 metai		
		Pareigybių skaičius		išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1.	Lietuvių kalbos institutas	95		2108	95		2660	95		2984	95		2984
	Lietuvių kalbos institutas	95		2108	95		2660	95		2984	95		2984

2024 m. sausio 2 d. Lietuvių kalbos institute buvo 5 mokslo padaliniai: Baltų kalbų ir vardyno tyrimų centras (vadovė akad. prof. habil. dr. Grasilda Blažienė), Bendrinės kalbos tyrimų centras (vadovė dr. Anželika Gaidienė), Geolingvistikos centras (vadovė prof. habil. dr. Danguolė Mikulėnienė), Raštijos paveldo tyrimų centras (vadovė dr. Birutė Triškaitė), Terminologijos centras (vadovė dr. Asta Mitkevičienė) ir 2 ne mokslo padaliniai: Bendrųjų reikalų ir sklaidos skyrius (vadovė Inga Baublienė) ir Finansų skyrius (vyriausioji finansininkė Dalia Apanavičienė). Lietuvių kalbos institute 2024 m. sausio 2 d. dirbo 87 darbuotojai, iš jų 60 mokslo darbuotojų (iš viso – 54,5 etato) ir 27 ne mokslo darbuotojai (iš viso – 22,25 etato).

Lietuvių kalbos instituto pajamų struktūra Lietuvių kalbos instituto biudžetą sudaro valstybės biudžeto asignavimai, projektų finansavimo pajamos (gautos vykdant nacionalinius ir tarptautinius projektus), lėšos, gautos vykdant Lietuvos ir užsienio ūkio subjektų užsakomuosius darbus, ir kitos veiklos pajamos knygų pardavimo, lietuvių kalbos specialisto išvadų teikimo ir kt.).